

XXVIII Интернационални научни скуп
Стратегијски менаџмент
 и системи подршке одлучивању
 у стратегијском менаџменту
SM2023

Суботица, Србија, 18-19. мај 2023. године

Драгана Ђорђевић

Универзитет у Новом Саду, Економски
 факултет у Суботици
 Суботица, Србија
 dragana.djordjevic@ef.uns.ac.rs

РУСКО-УКРАЈИНСКИ РАТ: УТИЦАЈ ЕКОНОМСКИХ САНКЦИЈА НА РУСКУ И СВЕТСКУ ЕКОНОМИЈУ ИЗ УГЛА РАЧУНОВОЂЕ

Апстракт: Руска инвазија на Украјину почетком 2022. године повећала је геополитичке тензије између западних земаља и Русије, снизивши притом очекивања глобалног раста због неизвесности у погледу ефеката сукоба. Док са једне стране, САД и Европска Унија покушавају да утичу на понашање Русије увођењем великог обима комерцијалног и финансијског ембарга и санкција, Русија се са друге стране брани увођењем санкција европским званичницима. Јасно је да су овакве међусобне акције довеле до шокова у снабдевању енергијом и другом робом. Бројне компаније широм света прекинуле су сарадњу са руским компанијама, изазивајући шокове и на финансијским тржиштима, што је коначно резултирало порастом општег нивоа цена, односно глобалном инфлацијом. У овом раду биће разматран економски утицај и потенцијалне импликације руско - украјинског сукоба на економију саме Русије, као и на глобалну економију.

Кључне речи: Санкције, руско-украјински рат, Светска економија

RUSSIAN – UKRANIAN WAR: THE IMPACT OF ECONOMIC SANCTIONS ON RUSSIAN AND GLOBAL ECONOMY THROUGH THE EYES OF AN ACCOUNTANT

Abstract: Russia's invasion of Ukraine in early 2022 has increased geopolitical tensions between Western countries and Russia by lowering global growth expectations due to uncertainty about the effects of the conflict. While on the one hand, the US and the European Union are trying to influence Russia's behavior by introducing large-scale commercial and financial embargoes and sanctions, Russia is defending itself by imposing sanctions on European officials. It is clear that such mutual actions led to shocks in the supply of energy and other goods. Numerous companies around the world stopped cooperation with Russian companies, causing shocks in the financial markets as well, which finally resulted in an increase in the general level of prices, i.e. global inflation. This paper considers the economic impact and potential implications of the Russian-Ukrainian war on the economy of Russia itself, as well as on the global economy.

Keywords: Sanctions, Russian – Ukrainian war, Global Economy

1. УВОД

Историјски посматрано, војни сукоби су остављали значајан траг, како на регионалну, тако и на глобалну економију. На први поглед, најоштећеније су земље учеснице сукоба, које услед ратова пролазе кроз бројне губитке – од губитака производних капацитета и радне снаге, до трговинских, монетарних и генерално, економских девастација. Ове ефекте, првобитно регионалног карактера, врло брзо услед ефекта преливања осете и суседне земље, као и друге трговинске стране (Khudaykulova et al., 2022). Како су Plakandaras et al. (2019) навели, на геополитичке ризике, по степену неизвесности, може да се гледа као на терористичке нападе. Бројни аутори су се бавили испитивањем утицаја на одрживост економских активности у временима пандемијске кризе (Saif et al., 2021; Waiganjo et al., 2021; Nuševa et al., 2022), чији су ефекти још осетни, а од 2022. су надограђени ефектима преливања услед руско-украјинског конфликта.

Русија и Украјина су, као бивше чланице Совјетског Савеза, имале веома блиске односе. Ове две земље су културолошки, етнички, али и демографски блиске, што је довело до развијања братског односа између народа Русије и Украјине (Prathama & Novianto, 2022). Упркос статуса независних земаља који обе имају, Русија зависи од Украјине и обрнуто. Након руске инвазије на Украјину у фебруару 2022. године, Европска Унија, Сједињене Америчке Државе, Велика Британија, Јапан, Канада, Аустралија, као и многе друге земље, увеле су опсежне санкције Русији. Ограничења су се пре свега односила на трговину робом и услугама, што се одразило на финансијски сектор (нпр. искључење већине локалних банака из СВИФТ-а), па чак и на одређене појединце повезане са руском владом, војском или државним предузећима (Borin et al., 2022). Велики број мултинационалних компанија, укључујући велике транспортне и логистичке компаније, напустило је руско тржиште или је ограничило локалне операције – што је управо и циљ санкција. Санкције су инструменти који су економске или дипломатске природе и настоје да промене став или политику земље због кршења међународног права или игнорисања владавине права и демократских принципа (Prathama & Novianto, 2022). Бројни су облици у којима се санкције могу појавити, као што су ембарго и различите врсте ограничења трговине, монетарна ограничења, ограничења уласка у земљу и сл. Сврха увођења санкција је вршење притиска на циљну земљу да промени своју политику, као и сигнализирање циљним земљама да њихово понашање нарушава међународне норме (Oxenstierna, 2019).

Циљ рада је дескриптивна анализа утицаја руско-украјинског рата на земље инволвиране у сукоб и на глобалну економију, у контексту утицаја на економску активност и инфлацију. У наставку рада приказан је положај Русије пре руско-украјинског сукоба, а затим су приказане последице по Русију и глобалну економију.

2. ПРЕГЛЕД ЛИТЕРАТУРЕ

Док се свет још увек опоравља од пандемије вируса Ковид-19, која је уздрмала све светске економије, заустављала пословање и успоравала комплетне привредне гране, гасила услужне делатности, изоловала земље, али и отварала простор за развијање нових начина пословања, свет се почетком 2022. године сусреће са новом кризом проузрокованом руско – украјинским сукобом. Велики број санкција и ембарга који је уведен Русији, не само да наноси штету самој руској економији, већ њихове последице прете и глобалној економији, потресају финансијска тржишта и „чине живот опаснијим за све“ (Wiseman, 2022). Русија и Украјина су значајни играчи у извозу нафте, природног гаса, угља, пшенице и других роба на глобалном тржишту. Русија је позната као највећи светски добављач пшенице и заједно са Украјином, производи скоро четвртину укупног светског извоза пшенице (Cohen et al., 2022). Још један ефекат руских санкција на светску привреду је смањење залиха пољопривредног ђубрива, будући да Русија и Белорусија контролишу више од трећине светске производње калијума, који је кључни елемент у производњи ђубрива. Марк Занди, главни економиста у Moody's Analytics тврди да Русија и Украјина покривају око 70% светске производње неона, који је неопходан за производњу полупроводника и компјутерских чипова. Готово сви произвођачи аутомобила широм света осетили су ову несташицу (Mbah et al., 2022). Увоз нафте и гаса из Русије у Европску Унију у 2019. години процењен је на 200 милијарди евра, што је двоструко више од девизних резерви у земљама Г7 (Канада, Француска, Немачка, Италија, Јапан, Уједињено Краљевство и Сједињене Државе) на крају 2021. године (Pisani-Ferry, 2022). Ембарго на увоз руске нафте подигао је цене горива на светском тржишту, што је изазвало проблеме и прекиде у снабдевању, чије се последице могу ублажити једино проналаском нових извора (Khudaykulova et al., 2022). Европска унија је велики увозник гаса и других енергената из Русије. Више од 50% руске сирове нафте и гасног кондензата (рафинисаног гаса) извози се у Европску унију, а већина се извози у Немачку, Холандију и Пољску (Prathama & Novianto, 2022). У складу са класичном економском теоријом, макроекономски ефекти ембарга на увоз руских енергената одређени су релевантношћу гаса, нафте и угља за потребе индустријске производње и еластичношћу супституције ресурса (Bachmann et al., 2022).

Са друге стране, пружање веродостојне квантитативне процене утицаја рата и санкција на руску економију остаје сложено јер су локалне институције обуставиле објављивање неколико званичних статистичких података (укључујући месечну билатералну трговину робом) (Borin et al., 2022). Доступне бројке и информације указују на значајан ударац руској економији (Sonnenfeld et al., 2022), при чему неки сектори већ бележе значајне контракције активности. Русија је под неком врстом западних санкција још од анексије Крима 2014. године,

које су јој, стицајем околности, помогле да се припреми за широк спектар санкција који је уследио. Оно што Русија није очекивала јесте замрзавање средстава руске Централне банке која се држе на Западу и, de facto, трговински ембарго у кључним секторима (Titov, 2022). Са економским санкцијама које су угрожавале изгледе земље, вредност руске рубље је смањена за половину, што је приморало руску централну банку да у настојању да одржи њену вредност, умањи девизне резерве за 200 милијарди долара (Prathama & Novianto, 2022). Због свих шокова и поремећаја у привреди који настану у кризним ситуацијама, држава мора да реагује регулацијом државног буџета како би ублажила последице на националну економију. Значајне буџетске трансформације се дешавају током ратова и сукоба, јер се буџети тада морају повлачити, а ресурси прерасподелити како би се ублажио утицај поремећаја снабдевања на цене, смањила прекомерна зависност од ресурса увезених из земље високог ризика, за покретање програма енергетске отпорности на ванредне ситуације и за јачу интеграцију енергетских система (Hang et al., 2021). Ипак, руска економија није пропала. Рубља се стабилизовала кроз разне ванредне мере које су уведене, паника је прошла, а каматне стопе су снижене са високих 20 одсто. Руски буџет је осмишљен тако да чак и са тренутним смањеним прометом руске нафте, има суфицит (Titov, 2022). С обзиром да руске нафтне компаније већ увелико траже нова тржишта у Кини и Индији, мало је вероватно да ће изгубити све приходе од нафте и гаса.

Насупрот санкција које су уведене Русији, Украјина је добила велику количину хуманитарне помоћи, наоружања, као и бесповратних финансијских средстава од стране Европске Уније. И сама Украјина усвајањем нових законских одредби који одређују пореску политику државе у ванредном стању, покушала је да заштити привреду и мале предузетнике. Нарочито изменом поједностављених система опорезивања, где индивидуални предузетници - обвезници јединственог пореза прве и друге групе, имају право да не плаћају јединствени порез док се не заврши ратно стање (Ishchenko, et al. 2022).

3. ЕКОНОМСКА ПОЗИЦИЈА РУСИЈЕ ПРЕ РУСКО-УКРАЈИНСКОГ СУКОБА

Будући да се руско – украјински рат у тренутку писања овог рада још увек није завршио, подаци који су тренутно доступни можда нису финални. Такође, као што је поменуто раније у овом раду, Русија је већ дужи временски период, тачније од 2014. године - након анексије Крима, под различитим врстама санкција, које су оставиле траг на руској привреди. Како би у фокусу рада били подаци везани конкретно за тренутни рат и како би био сагледан ефекат санкција које су уведене тек након руског напада на Украјину, обрађени су само подаци за Украјину, Русију и неколико земаља Европске Уније, Америке и Азије, преко два макроекономска индикатора: бруто домаћег производа и стопе инфлације.

На графикону број 1 приказан је руски увоз по земљама:

Графикон 1: Увоз у Русији по земљама, исказан у милијардама долара за 2021. годину

Извор: Аутор на основу података са Trading Economics, 2021.

Графикон 2: Извоз из Русије по земљама, исказан у милијардама долара за 2021. годину
Извор: Аутор на основу података са Trading Economics, 2021.

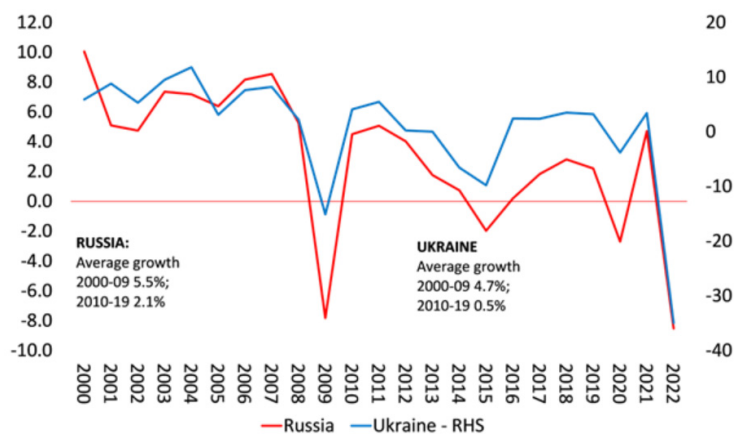
На претходним графиконима приказан је положај Русије пре почетка рата, као и њене највеће увозне и извозне партнере. На графикону број 1, приказане су земље које су највећи увозни партнери Русије, па тако, Кина, Немачка, САД, Белорусија, Јужна Кореја, Француска, Италија, Јапан и Казахстан представљају главне увозне партнере за Русију (Liadze et al., 2022). Са друге стране, на графикону број 2, приказан је извоз по земљама у милијардама долара, на основу података из 2021. године. Највећи извозни партнери Русије су: Кина, Холандија, Немачка, Турска, Белорусија, Велика Британија, Италија, Казахстан, САД, Јужна Кореја и Пољска. Убедљиво највећи извозни партнер је Кина са 68,68 милијарди долара извоза током 2021. године, од чега је преко 45 милијарди долара износио само извоз уља, нафте и нафтних деривата. За економију Русије је важно што јој је Кина и највећи увозни, али и највећи извозни партнер, управо због тога што Кина и Русија имају добре пријатељске односе, при чему Кина није Русији увела ни санкције, ни ембарго.

4. ПОСЛЕДИЦЕ ПО ЕКОНОМИЈУ РУСИЈЕ И ГЛОБАЛНУ ЕКОНОМИЈУ – РЕЗУЛТАТИ ИСТРАЖИВАЊА И ДИСКУСИЈА

Економске последице санкција могу да се сагледају анализом промене БДП-а и стопе инфлације, што ће у овом раду и бити урађено.

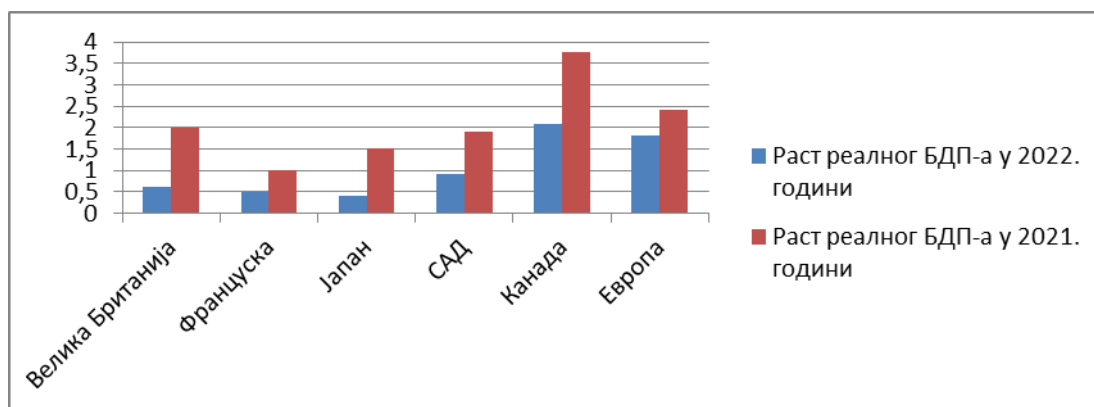
На следећем графикону приказан је паралелни преглед БДП-а Русије и Украјине. Украјина је већ и пре рата била веома сиромашна земља са стварним БДП-ом од само 160 милијарди долара. Чак и пре него што се рат заврши, очекивано је да физички губитак из рата у најмању руку одговара висини њеног БДП-а (Roberts, 2023). Утицај руске инвазије на украјинску економију био је разоран. Трећина свих предузећа су одмах престала са радом, због уништења производних објеката и инфраструктуре, поремећаја ланаца снабдевања и драматичног повећања трошкова производње. Управо имовина предузећа представља специфичан рачуноводствени проблем, будући да због своје територијалне локације у зони активних непријатељстава, у зони привремене окупације или других негативних фактора утицаја рата и сродних околности (тржишних, економских, правних, итд.), изгуби своју корисност (Ishchenko et al., 2022). Имовина може бити уништена, делимично уништена или остати нетакнута. Због немогућности њиховог даљег коришћења или коришћења такве имовине у друге сврхе, привредни субјекти остварују губитке.

Са друге стране, Русија се суочила са санкцијама, великим одливом страног капитала, одласком светских компанија, али и миграцијама сопственог становништва. Велики број Руса напустио је своју земљу, како због војних мобилизација које су се одвијале у неколико етапа, тако и због могућности да наставе да привређују у другим земљама.

Графикон 3: Годишњи реални раст БДП-а Русије и Украјине у периоду од 2000. до 2022. године
Извор: Roberts, 2023.

На основу графикона број 3 можемо да уочимо нагли пад реалног бруто домаћег производа у обе земље у периоду глобалне финансијске кризе 2009. године, затим 2014. приликом анексије Крима, уследо је пад економске активности 2020. године као последица пандемијске кризе, све до 2022. године када је почео руско – украјински рат. Свака од наведених криза је погађала руску економију интензивније, него украјинску, до 2022. године када обе економије бележе симетрични пад економске активности.

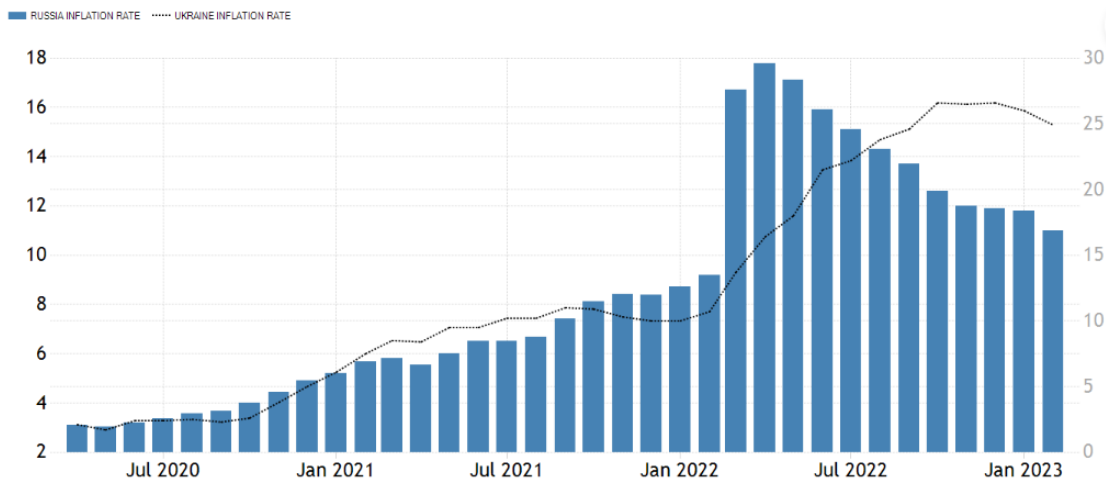
Графикон 4: Годишњи реални раст БДП-а у појединим земљама Европе, Азије и Америке у 2022. и 2021. години
Извор: Аутор на основу података са Trading Economics, 2022.

Анализирајући графикон број 4, можемо да уочимо да је и у Европи и Америци у току 2022. године примећен раст реалног БДП-а, али да је тај раст мањи него раст у истом периоду у претходној години. На основу тога бисмо могли да закључимо да је руско – украјински рат, заједно са осталим кризама од 2009. године, довео до смањивања БДП-а на глобалном нивоу.

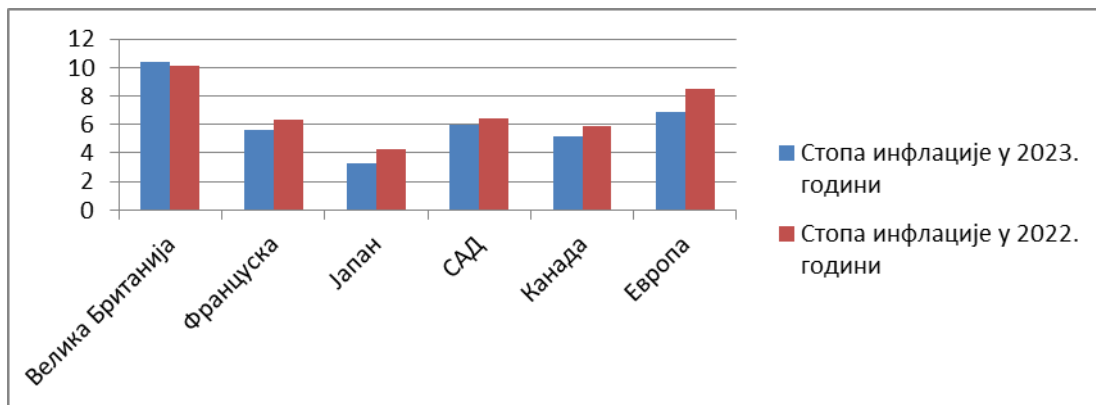
Свака кризна ситуација, као што се одрази на бруто домаћи производ, одрази се и на општи ниво цена у привреди. Годишња стопа инфлације у Русији пала је на 11% у фебруару 2023. године са 11,8% у претходном месецу. То је уједно најнижа стопа од почетка руске инвазије на Украјину, нижа и од тржишних очекивања која су износила 11,2%. Цене су пале за прехранбене производе (на 9,3% са 10,2% у јануару), непрехрамбене производе (на 11,2% са 12,2%) и услуге (на 13% са 13,3%). Руски CPI на месечној бази расте по 0,5 посто (Trading Economics, 2023).

Годишња стопа инфлације у Украјини износила је 24,9% у фебруару 2023. године, додатно се смањивши са 26% из јануара 2023. и у односу на седмогодишњи врхунац од 26,6% који је остварен у децембру 2022. године. Иако су цене и даље високе, примећује се успоравање даљег раста. На месечном нивоу, инфлација је пала на 0,7 одсто због поскупљења хране (Trading Economics, 2023).

На графикону број 5 приказано је кретање стопе инфлације у Русији и Украјини у периоду 2020 – 2023.

Графикон 5: Кретање стопе инфлације у Русији и Украјини у периоду од 2020. до 2023. године.
Извор: Trading Economics, 2023.

Графикон 6: Стопа инфлације у појединим земљама Европе, Азије и Америке у 2022. и 2021. години
Извор: Аутор на основу података са Trading Economics, 2023.

На основу графикона број 5 можемо да уочимо да се и у осталим земљама света, инфлација углавном постепено смањује у односу на претходну годину и да је стање економија постепено почело да се нормализује. Наравно, руско-украјински сукоб није једини догађај који је био одговоран за инфлаторни раст, већ и експанзивна фискална и монетарна политика током пандемијске кризе, квантитативно попуштање, санкције након анексије Крима и светска економска криза 2009. године.

ЗАКЉУЧАК

Рат Русије и Украјине би могао да се укратко објасни речима Ентонија Блинкена, америчког државног секретара, који је истакао да је овај рат „већи од сукоба између две земље, да је већи чак и од Русије и НАТО-а и да је за превазилажење ове кризе са глобалним последицама, потребна глобална пажња и акција“ (U.S. Department of State, 2022). Потпуно је јасно да је овај рат, нарочито после пандемије вируса Ковид – 19, изазвао удар на глобалну економију. Русија, велика економска сила, суочила се са уведеним санкцијама које су ограничиле њено пословање, онемогућиле међународну размену, изазвале одлив страних инвестиција, изазвале финансијски колапс, укидање СВИФТ трансакција и умањивање вредности рубље. Са друге стране, Украјина, знатно економски слабија и сиромашнија земља, потпуно је разорена, како физички – услед бомбардовања и сукоба, тако и економски – услед прекида пословања бројних предузећа, јавних установа, гашења комплетних делатности како би се буџет реорганизовао и новац преусмерио у потребне сегменте економије. Овако велики сукоб, пореметио је функционисање бројних земаља. Поремећаји у међународној трговини и обустава испоруке руског гаса у значајној мери изазвали су несташице у највећем делу Европе, па самим тим и скокове цена, изазивајући пораст инфлаторних стопа. Уочавају се пропусти код организације пословних процеса обе

сукобљене земље, где се захтева прилагођавање њихове документације како би се обезбедило континуирано рачуноводство и формирање оптималних токова информација.

Како време одмиче, Русија се све више прилагођава датим условима и, чини се, из дана у дан постаје све мање зависна од светске привреде. Ако се санкције наставе и Русија покаже да је способна да функционише самостално без подршке западних земаља, овај удар на Европску унију, према мишљењу аутора овог рада, могао би да учини Русију још стабилнијом државом и да подстакне Европску Унију да преиспитају ефикасност и исплативост уведених санкција.

REFERENCE

- Bachmann, R., Baqaee, D., Bayer, C., Kuhn, M., Löschel, A., Moll, B., & Schularick, M. (2022). What if? The economic effects for Germany of a stop of energy imports from Russia. *ECONtribute Policy Brief*, 28 (6). Retrieved from: <https://www.cesifo.org/en/publications/2022/working-paper/what-if-economic-effects-germany-stop-energy-imports-russia>
- Borin, A., Conteduca, F., P., & Michele Mancini. (2022, November). The real-time impact of the war on Russian imports: a synthetic control method approach. *Bank of Italy*. Retrieved from: <https://deliverypdf.ssrn.com/delivery.php?ID=188070086031109066072094008080099110004011091052061061010085125126026071086006101119037011125063116000098098027071087106016096020075007033072007090115087120071019103006065034067012091064067114070083089122108109125103008127019104094111091123113016073116&EXT=pdf&INDEX=TRUE>
- Cohen, P., & Ewing, J. (2022, February 21). What's at stake for the Global Economy as Conflict Looms in Ukraine. *The New York Times*. Retrieved February 24, 2023, from <https://www.nytimes.com/2022/02/21/business/economy/Russia-Ukraine-economy.html>
- Hang, N. K., Trang, L. T., Huong, H. T., Huong, N. T., Kien, L., & Khoi, N. D. (2021). The Long-run Effects of War: A Literature Review. Retrieved from: <https://philarchive.org/archive/NGUTLE>
- Ishchenko, Y., Semenyshena, N., Yevdokymova, N., Stepaniuk O., & Tsaruk, I., F., V. (2022, June). Management Of Agricultural Business In War Conditions: Features Of Accounting And Taxation. *Independent Journal Of Management & Production*, 13 (4). doi: 10.14807/ijmp.v13i4.2006[<https://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/4.0/>]
- Khudaykulova, M., Yuanqiong, H., & Khudaykulov, A. (2022, May). Economic Consequences and Implications of the Ukraine-Russia War. *China International Journal of Management Science and Business Administration*, 8 (4), 44-52. doi: 10.18775/ijmsba.1849-5664-5419.2014.84.1005.
- Liadze, I., Macchiarelli, C., Mortimer-Lee, P., & Juanino, P., S. (2022). The Economic Costs of the Russia-Ukraine Conflict. *National Institute of Economic and Social Research*, 32. Retrieved from: <https://www.niesr.ac.uk/wp-content/uploads/2022/03/PP32-Economic-Costs-Russia-Ukraine.pdf>
- Mbah, R. E., & Wasum, D. F. (2022). Russian-Ukraine 2022 War: A Review of the Economic Impact of Russian-Ukraine Crisis on the USA, UK, Canada, and Europe. *Advances in Social Sciences Research Journal*, 9(3). 144-153. doi: 10.14738/assrj.93.12005
- Nuševa, D., Vukmirović G., Marić, R., & Macura, N. (2022). The Impact of the Covid 19 Pandemic On Foreign Trade. *International Scientific Conference Strategic Management and Decision Support Systems in Strategic Management*, 168-175. doi: 10.46541/978-86-7233-406-7_191
- Oxenstierna, S. (2019). The Western sanctions against Russia. How do they work? *Putin's Russia: Economic, Political and Military Foundations*, World Scientific. doi: 10.13140/RG.2.2.14061.44006
- Pisani-Ferry, J. (2022). The economic policy consequences of the war. *Bruegel-Blogs*, NA. <https://link.gale.com/apps/doc/A696208490/AONE?u=anon-d68cdcf&sid=googleScholar&xid=42f9faa9>
- Plakandaras, V., Gupta, R., & Wong, W. (2019). Point and density forecasts of oil returns: The role of geopolitical risks. *Resources Policy*, 62, 580–587. doi: 10.1016/j.resourpol.2018.11.006
- Prathama, B., & Novianto, P. (2022). European Union Sanctions Against Russia as Impact of Russia-Ukraine Conflict International Relations. *International Journal of Multicultural and Multireligious Understanding*, 9 (6), 501-510. doi: doi.org/10.18415/ijmmu.v9i6.3920
- Roberts, M. (2023). Russia-Ukraine: one year of war – the economics. *Comitee for the Abolition of Illegitimate Dept*. Retrieved from: <https://www.cadtm.org/Russia-Ukraine-one-year-of-war-the-economics>
- Saif, N., Ruan, J., & Obrenovic, B. (2021). Sustaining trade during COVID-19 pandemic: Establishing a conceptual model including COVID-19 impact. *Sustainability*, 13(10), 5418. doi: 10.3390/su13105418

- Sonnenfeld, J., Tian, S., Sokolowski, F., Wyrebkowski, M., and Kasproicz, M. (2022). Business Retreats and Sanctions Are Crippling the Russian Economy. Retrieved from: https://papers.ssrn.com/sol3/papers.cfm?abstract_id=4167193
- Titov, A. (2022). The Impact of the Ukraine War on Russia. *Political Studies Association*, 1 (2). doi: doi.org/10.1177/20419058221108783 2022
- Trading Economics. (2023). Russia GDP Annual Growth Rate. Retrieved on 28. March 2023 from: <https://tradingeconomics.com/russia/gdp-growth-annual>
- Trading Economics. (2023). Russia Inflation Rate. Retrieved on 28. March 2023 from: <https://tradingeconomics.com/russia/inflation-cpi>
- U.S. Department of State. (2022, January). The stakes of Russian aggression for Ukraine and beyond - united states department of state. *U.S. Department of State*. Retrieved March 7, 2023, from <https://www.state.gov/the-stakes-of-russian-aggression-for-ukraine-and-beyond/>
- Waiganjo, M., Godinic, D., & Obrenovic, B. (2021). Strategic Planning and Sustainable Innovation during the COVID-19 Pandemic: A Literature Review. *International Journal of Innovation and Economic Development*, 7(5), 52-59. doi: [10.18775/ijied.1849-7551-7020.2015.75.2005](https://doi.org/10.18775/ijied.1849-7551-7020.2015.75.2005)
- Wiseman, P. (2022, March 2). Economic dangers from Russia's invasion ripple across Globe. *AP NEWS*. Retrieved March 4, 2023, from <https://apnews.com/article/russia-ukraine-vladimir-putin-coronavirus-pandemic-business-health-9478a9>